

Kinderen in de knel

Wim Opstelten

De jongen is waarschijnlijk niet ouder dan 12 jaar. 'Waarom wil je je ouders aanklagen?', vraagt de rechter. 'Omdat ze me op de wereld hebben gezet', antwoordt hij. De camera zwenkt vervolgens naar twee ontredderde en verslagen mensen, die met lede ogen moeten aanzien wat er van hun kind terecht is gekomen. Zo begint de aangrijpende film *Capharnaüm* over de Libanese straatjongen Zain, die van huis wegloopt omdat zijn ouders niet naar hem omkijken. Zijn leven is zo'n puinhoop, dat hij liever nooit geboren was. Deze filmbeelden drongen zich aan me op bij het lezen van de klinische les van Tonnie Coppus en haar collega's ([D3326](#)). Twee mensen met een verstandelijke beperking verlangen naar een kind, maar spontaan zwanger worden lukt niet. De gynaecoloog naar wie ze verwezen worden meldt hen vervolgens aan bij een adviesteam. Dat moet beoordelen of het paar voldoende competenties heeft voor een goede kwaliteit van leven van het nog ongebooren kind. In een multidisciplinair moreel beraad dat daarop volgt vindt een zorgvuldige weging plaats van feiten, waarden en normen, waarbij het perspectief van het kind weegt het zwaarst weegt. Aart Hendriks plaatst deze problematiek niet alleen in een helder juridisch perspectief ([D3765](#)), maar stelt ook de vraag of het niet discriminatoir is om te focussen op wensouders met een verstandelijke beperking. Zou eigenlijk niet iedereen met een kinderwens, ongeacht een eventueel verzoek voor fertiliteitsbehandeling, moeten worden onderzocht op zijn of haar ouderschapscompetenties? Voor alle ouders is opvoeden bij tijd en wijle moeilijk. Je moet weten wat je kind nodig heeft en je moet dat ook kunnen geven. Sommige ouders – zoals in de klinische les van Coppus – weten het niet, andere zijn onmachtig om hun kind het noodzakelijke te geven. Een goede opvoeding is overigens niet alleen een verantwoordelijkheid van ouders, maar ook van onze samenleving. De aanklacht van Zain was weliswaar gericht tegen zijn ouders, maar indirect ook tegen een sociaal systeem dat kinderen aan hun lot overlaat. Het is aan ons allemaal om te signaleren waar kinderen in de knel zitten en daar onze verantwoordelijkheid te nemen.

– w.opstelten@ntvg.nl